

Kraftprojektering AB

Box 1902

791 19 FALUN

Kontaktperson: ragnhild.ahrel@sweco.se

Ärende: Samråd enligt Miljöbalken angående laglighetsförklaring

samt tillstånd till fortsatt drift av Brattforsens vattenkraftverk

i Lycksele kommun för fortsatt elgenerering.

Fastighet: Bratten 4:1, Lycksele kommun

Bakgrund och beskrivning: Brattens Elektriska Förening u.p.a. avser nu att hos Mark- o Miljödomstolen ansöka om laglighetsförklaring av det befintliga vattenkraftverket, normal årsproduktion 1.0 Gwh, beläget i Örån, beläget i Lycksele kommun. Alternativt sökes för prövning av ökad drivvattenföring, alltså större mängd vatten genom vattenturbin. Vattenkraftverket är tidigare utbyggt för ett vattenflöde på 2.8 m³/s, genom turbin, vilket gäller idag. De planerar att bygga ett hinder, framför vattenintaget, så att fisk inte kommer till intaget till turbin. Örån delas upp, uppströms ca 100 m från kraftverket, i två flödesarmar. Framför den norra flödesarmen finns idag en ledmur, en uppdämning, (något trasig), som styr över en större del av vattenflödet mot vattenintaget, den södra ådelen. Resterande vatten leds sedan över, nära vattenintaget, till den norra ådelen/flödesarmen. Här finns också en liten ledmur. Den norra ådelen är en forssträcka uppdelad i flera små höjcklackar, med sten och mindre block. De två delarna av ån samlas och går sedan under en liten vägbro, till en huvudfåra igen nedströms kraftverket, via en kort forssträcka och några mindre fallhöjder. Medelvattenföringen, MQ, uppges vara 15.3 m³/s, på aktuell plats.

Konsulten beskriver i ansökan/samrådsunderlag:

Alternativ 1: behålla samma elproduktion med dagens drivvattenflöde, 2.8 m³/s samt laga den uppströms liggande ledmuren.

Alternativ 2: att öka drivvattenmängden från 2.8 till 7.0 m³/sek.

Föreningens synpunkter: I konsultens samrådshandlingar daterad 2015-09-14, kallas alternativ två för en effektivisering. Det är borde rättare betecknas som en dryg fördubbling av kraftproduktionen. Där alltså drivflödet skulle ökas till 7.0 m³/s. Hur det ökande vattenflödet sker/utformas i vattendraget har icke beskrivits. En sådan åtgärd måste innebära en uppdämning av vattnet och styrning av en större del av vattnet till inloppskanalen. Därmed kommer en mycket reducerad vattenmängd att ledas genom den norra ådelen och sidoflödet från södra ådelen. Alltså perioder av torrläggning av Öran för den del som går förbi vattenkraftverket. För alternativ 1; med tätning av stödmuren, framför den norra ådelen, finns ingen beskrivning heller hur flödet kommer att förändras, perioder av torrläggning av åfåran/forssträckan.

Forssträckorna kommer troligen då att torrläggas under längre tid under året, vinter och höst. Stödmurar kommer också att försvåra vandringen.

Något minimiflöde har inte redovisats för sidoflödena.

Några miljökonsekvenser har inte redovisats.

Konsulten har redovisat att det finns följande fiskarter; harr, simpa, elritsa och öring. Det finns ingen hänvisning till inventeringsrapport, elfiske eller annat. Det finns ingen hänvisning till bottenfaunaundersökning i närområdet. Här sägs att lax saknas i Öran och att det är ett stort vandringshinder i Storforsen i Långsele längre nedströms och att det därför inte skulle finnas behov av att göra Anpassningar för vandringsfisk. Vandringshindret i Långsele är ett faktum. Men det har inget med laxen, den vandringsbenägna havslaxen, *salmo salar*, att göra. Öringen, *salmo trutta*, är en annan art, den förekommer som havsöring (inte aktuellt här) samt som insjööring och bäcköring. Det finns alltså strömlevande stationära bestånd, av öring, i Öran idag både nedströms och uppströms Brattforsen. Öringen är mycket vandringsbenägen. Harren har perioder med vandring i sina vatten. De kan vandra i mycket strömmande vatten, även Brattforsen. Elritsan föredrar även rinnande vatten. Öringen, är inte en hotad art, ännu, men försurning och fortsatt utbyggnad av vattenkraft,

utan hänsyn till vandringsmöjlighet för fisken eller reduktion av strömmande vatten, är ett påtagligt hot.

Det förslaget och torrläggning av vattendraget är inte förenligt med vatten- och artdirektiven ej heller de svenska miljö kvalitetsmålen. De befintliga levnadsmiljöerna ska upprätthållas. Vid torrläggning av vattendrag minskar dels den akvatiska produktionen av näring, vattenlevande fauna och flora. Den yta som berörs av en torrläggning blir för vattendragets del en ganska stor yta (ca 125m x ca 5 m). En torrläggning eller en försämring för den vandringsbenägna öringen påverkar mycket negativt fiskens överlevnadsmöjlighet i det aktuella vattendraget.

Föreningens slutsats för redovisade handlingar:

Den redovisade uppgiften att det inte finns fisk som kan vandra upp för Brattforsen är inte korrekt.

Den miljöpåverkan som alternativ två innebär är alltså en kraftig negativ miljöpåverkan. Således är det inte förenligt med vatten- och artdirektiven, ej heller med Riksdagens Miljö kvalitetsmål.

(noteras kan att ett vindkraftverk kan producera ca 5 GWH/år eller mera på ett mera miljövänligt sätt)

Den kommunala översiktsplanen uttrycker att vattenkraft ej ska anläggas som innebär negativ ekologisk påverkan.

För inlandskommunerna har turismen och fisketurismen en betydande roll för kommunernas ekonomi.

Ärendet har behandlats, den 12 oktober, av styrelsen för Naturskyddsföreningen i Lycksele

Enligt uppdrag

Torgny Forsgren, ordf.

Linnévägen 2 B, 921 34 Lycksele
mail torgny.forsgren@gmail.com